

30. května 2023

Setkání k implementaci Aarhuské úmluvy v ČR, MŽP

ŮSTAV	STĀTU
A	PRĀVA

Centrum pro klimatické
právo a udržitelnost

Národní zprávy o implementaci Aarhuské úmluvy – (právní) výzva a příležitost

**CONVENTION ON ACCESS TO INFORMATION, PUBLIC
PARTICIPATION IN DECISION-MAKING AND ACCESS TO
JUSTICE IN ENVIRONMENTAL MATTERS**

**done at Aarhus, Denmark,
on 25 June 1998**

Implementační zpráva 2017-2020

Souhrnná zpráva 2021

ŮSTAV	STĀTU
A	PRĀVA

Centrum pro klimatické
právo a udržitelnost

- 38 národních zpráv
- Šestý reportovací cyklus
- Trendy

**AARHUS CONVENTION
NATIONAL IMPLEMENTATION REPORTS**

The UNECE [Convention on Access to Information, Public Participation in Decision-making and Access to Justice in Environmental Matters](#), or Aarhus Convention, and its [Protocol on Pollutant Release and Transfer Registers](#) (PRTRs) empower people with the rights to access information, participate in decision-making and seek justice in environmental matters. Thus, they effectively contribute to the protection of the right of every person to live in an environment adequate to his or her health and well-being. They also provide a solid and comprehensive framework for governments to engage the public effectively in implementing the 2030 Agenda for Sustainable Development and its Sustainable Development Goals, in particular Goal 16.

There are currently 47 Parties to the Aarhus Convention and 36 Parties to the Protocol on Pollutant Release and Transfer Registers (PRTRs).

AARHUS CONVENTION REPORTING MECHANISM

Pursuant article 10 of the Aarhus Convention, the Parties keep under continuous review the implementation of the Convention on the basis of regular reporting by the Parties. To promote further the exchange of knowledge and experience, the national implementation reports prepared by the Parties for each reporting cycle are made accessible through the search engine below. It allows to search reports by Party, reporting cycle, report question, word search and files. It is also possible select multiple Parties, reporting cycles and/or report questions and download the search results.

ŮSTAV	STĀTU
A	PRĀVA

Centrum pro klimatické
právo a udržitelnost

Implementační zpráva 2017-2020 - ČR

Postup přípravy zprávy

...konkrétní okolnosti, které jsou relevantní pro pochopení zprávy...

Přímý účinek Aarhuské úmluvy - české soudy ho vylučují x argumentační opora pro zohlednění environmentálních zájmů

“Je-li tedy možné interpretovat vnitrostátní normy vícero možnými způsoby, má přednost ten výklad, který naplňuje požadavky Aarhuské úmluvy”, nález ÚS ze dne 30. 5. 2014, sp. zn. I. ÚS 59/14

Závazky plynoucí z unijního práva - požadavek výkladu národního práva „ve světle znění a účelu“ unijního práva tak, aby bylo dosaženo cíle, který toto právo sleduje a byla zajištěna jeho efektivita, a případný přímý účinek unijních směrnic

Implementační zpráva 2017-2020 - ČR

Postup přípravy zprávy

...konkrétní okolnosti, které jsou relevantní pro pochopení zprávy...

Účast ekologických spolků v environmentálních řízeních byla zajištěna již v první polovině 90. let, a to na základě zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

V souvislosti se změnou zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), provedenou v roce 2017 došlo na tomto úseku ke snížení uvedeného standardu.

Od roku 2018 se mohou environmentální spolky, které měly právo účastnit se všech správních řízení, v nichž mohly být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny, účastnit na základě ustanovení § 70 zákona o ochraně přírody a krajiny pouze omezeného okruhu řízení (správních řízení podle zákona o ochraně přírody a krajiny).

...nemělo sice bezprostřední vliv na plnění Aarhuské úmluvy, pokud jde o účastenství...přináší nesystémové zatížení třetího pilíře...

Pl. ÚS 22/17 ze dne 26. 1. 2021 – potvrzení ústavnosti novely § 70 zákona o ochraně přírody a krajiny, kterou byla k 1. 1. 2018 omezena účast veřejnosti v řízeních vedených podle jiných zákonů

Implementační zpráva po roce 2021 (?)

zprávy o přírodě, životním prostředí a ekologii

ekolist.cz / publicistika / názory a komentáře

titulní strana | zpravodajství | publicistika | zelená domácnost | kultura | kalendář akcí

příroda | rozhovory | eseje | názory a komentáře

Hana Müllerová: O co přesně jde v nynějším sporu o účast veřejnosti?

14.3.2023 ▶ Diskuse: 19

Jak Ústavní soud rozhodl o účasti environmentálních spolků ve správních řízeních

Alena Chaloupková

10. 2. 2021

V mediálním humbuku kolem rozhodnutí o zrušení části volebního zákona mohlo poněkud zaniknout jiné významné rozhodnutí, které Ústavní soud rovněž vyhlásil v minulém týdnu. Ve svém nálezu Pl. ÚS 22/17 ze dne 26. 1. 2021 těsnou většinou pouze osm soudců ku sedmi s odlišným stanoviskem potvrdil ústavnost novely § 70 zákona o ochraně přírody a krajiny, kterou byla k 1. 1. 2018 omezena účast veřejnosti v řízeních vedených podle jiných zákonů – zejména podle stavebního zákona.

Krátce k vývoji právní úpravy

Pro pochopení významu tohoto nálezu je třeba zopakovat v krátkosti, jak to s tou účastí veřejnosti ve správních řízeních týkajících se zájmů ochrany životního prostředí je a bylo. Environmentální spolky (tj. zjednodušeně řečeno spolky, které se zabývají ochranou přírody, životního prostředí či lidského zdraví) se dnes

mohou stát účastníkem správního řízení a hájit v něm environmentální zájmy na základě čtyř různých zákonů.

Dnes je tím nejdůležitějším zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. Tento zákon stanoví, že environmentální spolek se může stát účastníkem tzv. „navazujícího řízení“ (tím může být především územní řízení, ale také stavební řízení a další) za předpokladu, že (i) v daném případě proběhla EIA, (ii) spolek existuje alespoň tři roky nebo doloží podpisovou listinu s alespoň 200 podpisy a (iii) včas se do řízení přihlásí (do 30 dnů ode dne zveřejnění informací o zahájení tohoto řízení). Tak to ale nebylo vždy – uvedená právní úprava byla do zákona přidána až novelou účinnou k 1. 4. 2015.

<https://www.ilaw.cas.cz/vyzkum/class/komentujeme/>

Čl. 3

ŮSTAV	STĀTU
A	PRĀVA

Centrum pro klimatické
právo a udržitelnost

....aby pracovníci úřadů pomáhali veřejnosti v její snaze o přístup k informacím ...

...podporovat environmentální osvětu a vzdělávání veřejnosti

Ustanovení této úmluvy neovlivňují právo stran uplatňovat nebo zavádět opatření zajišťující přístup k informacím, podíl veřejnosti na rozhodování a přístup k právní ochraně v záležitostech životního prostředí v širším rozsahu, než požaduje tato úmluva.

...podporovat uplatňování principů této úmluvy při rozhodování o otázkách životního prostředí v mezinárodním měřítku a v rámci mezinárodních organizací

Rezervy:

- počet zaměstnanců
- finanční zdroje pro NGO a vládní agentury
- nízká kvalifikace zaměstnanců
- nedostatek při implementaci na místní úrovni nedostatek spolupráce

Čl. 4

ŮSTAV	STĀTU
A	PRĀVA

Centrum pro klimatické
právo a udržitelnost

- zpřístupňování environmentálních informací, aniž by musel být prokázán zájem
 - lhůty
 - restriktivní výklad důvodů pro odmítnutí

Rezervy:

- obtíže při rozlišování (ne)environmentální informace
- střety s právy souvisejícími s obchodním aj. tajemstvím, důvěrností informací, osobních údajů, duševním vlastnictvím
- procesní otázky – dodržování lhůt

- Shromažďování a šíření informací o životním prostředí

Rezervy:

- spíše malé problémy
- neexistence jednotného informačního systému o životním prostředí, nedostatečné propojení údajů v rámci dostupných databází, roztříštěnost a neúplnost údajů
- potřeba pravidelné aktualizace informací o životním prostředí
- softwarové požadavky
- nízká úroveň dodržování požadavků na podávání zpráv ze strany provozovatelů
- z hlediska administrativy: finanční prostředky, kvalifikace a dostatek pracovníků

Čl. 6

ŮSTAV	STĀTU
A	PRĀVA

Centrum pro klimatické
právo a udržitelnost

Legislativní, regulační a jiná opatření, která implementují ustanovení o účasti veřejnosti při rozhodování o specifických činnostech

Rezervy:

- nízká úroveň účasti veřejnosti
- neochota úřadů, zejména na místní úrovni, podporovat nebo usilovat o zapojení veřejnosti
- nedostatky/nízká úroveň prosazování předpisů o účasti veřejnosti
- vliv pandemie COVID-19

Účast veřejnosti při přípravě plánů a programů, vztahujících se k životnímu prostředí

Rezervy:

- nízké povědomí veřejnosti o problémech životního prostředí a o participačních právech
- technická složitost plánů a programů
- časově náročné procesy participace
- nedostatečný časový rámec pro účast veřejnosti
- nedostatek finančních a lidských zdrojů, který brání širšímu zapojení veřejnosti/zejména na místní úrovni

Čl. 8

ŮSTAV	STĀTU
A	PRĀVA

Centrum pro klimatické
právo a udržitelnost

Účast veřejnosti při přípravě nařízení a předpisů, které mohou mít významný vliv na životní prostředí

Rezervy:

- nedostatečný přístup veřejnosti k příslušným podkladovým dokumentům (důvodové zprávy a studie proveditelnosti)
- nízký zájem veřejnosti o legislativní proces
- nedostatečná ochota ze strany orgánů veřejné moci zapojit veřejnost
- krátké lhůty pro zapojení/konzultace
- nesystematické zapojení NGO
- problémy s „urgentními návrhy“ projednávanými zákonodárci

Přístup k právní ochraně

Rezervy:

- nemožnost napadnout negativní rozhodnutí o screeningu
- omezení rozsahu a účinnosti opravných prostředků při správním přezkumu
- nízká úroveň právních znalostí v oblasti životního prostředí
- nedostatek jasných informací o právních předpisech v oblasti ochrany životního prostředí
- nedostatek konzistentní judikatury ve věcech životního prostředí/přístupu ke spravedlnosti
- finanční překážky pro nevládní organizace/vysoké náklady na znalce a právníky, vysoké soudní poplatky a riziko hrazení nákladů řízení

Legislativní, regulační a jiná opatření, která implementují ustanovení o geneticky modifikovaných organismech podle článku 6 bis a přílohy I bis

Rezervy:

- nedostatek nezávislých odborníků pro posouzení rizik pro rozhodování o GMO
- nedostatečná metodika zkoumání GMO

Implementační zpráva po roce 2021 (?)

ŮSTAV	STĀTU
A	PRĀVA

Centrum pro klimatické
právo a udržitelnost

ÚSTAV	STĀTU
A	PRĀVA

Centrum pro klimatické
právo a udržitelnost

<https://www.mmr.cz/getmedia/997a8adf-04d0-43e8-be6c-f322e2c97010/stavebni-zakon-Online.pdf.aspx>

MMR ČR, 2022

Vizuální prvky publikace byly vytvořeny za pomoci umělé inteligence.

Teze speciálního klimatického zákona (zákon o podpoře výstavby výroben energie z obnovitelných zdrojů a nízkouhlíkových výroben energie a podpoře dalších záměrů podporujících dekarbonizaci hospodářství)

...způsob participace NO ...vedoucích k povolení uvažovaných záměrů ...pouze z hlediska naplnění požadavků příslušných směrnic
...budou disponovat pouze tzv. konzultativní účastí
...zkrácení lhůty pro uplatnění připomínek, ...znemožnění vyjadřování k podkladům pro vydání rozhodnutí
...případně omezením dalších zbytných procesních práv
...zachována možnost domáhat se žalobou zrušení rozhodnutí o povolení záměru a napadat věcnou nebo procesní zákonnost rozhodnutí, avšak pouze v rozsahu jim svěřených procesních práv

Teze pro změnu liniového zákona za účelem podpory klimatu a energetické bezpečnosti ČR (pro podporu výstavby nízkouhlíkových výroben energie a dalších záměrů podporujících dekarbonizaci hospodářství)

Rate this publication

Technical support for RES policy development and implementation

Simplification of permission and administrative procedures for RES installations (RES simplify) : interim report

This interim study report of the “RES Simplify” project provides insights on the simplification of permission and administrative procedures for renewable energy installations. Based on desktop research and stakeholder interviews, the permitting and grid connection procedures of relevant renewable energy

▼ View more

Ten Principles of the Landscape Approach

1. Continual learning and adaptive management

- To account for the dynamic and uncertain nature of landscape processes, management must be adaptive.

2. Common concern entry point

- Bring stakeholders together by identifying short to immediate term objectives.

3. Multiple Scales

- Create awareness about high and low-level processes that affect local interventions.

4. Multi-functionality

- Landscapes and their components have multiple purposes; tradeoffs must reconcile multiple needs, preferences and aspirations.

5. Multiple Stakeholders

- Failure to include all stakeholders in an equitable manner in decision making processes will lead to sub-optimal outcomes.

6. Negotiated and transparent change logic

- All stakeholders need to understand and accept the general logic, legitimacy and justification for a course of action.

7. Clarification of rights and responsibilities

- As a basis for good management.

8. Participatory and user friendly monitoring

- Information, often many different kinds, needs to be widely accessible. Gathering and interpreting information is a vital part of developing and updating "theories of change" upon which the landscape approach is based.

9. Resilience

- Actions that address threats and allow for recovery after perturbation need to be promoted through capacity building.

10. Strengthened stakeholder capacity

- People engaged in landscape management issues must be competent in their responsibilities (scientific, social, cultural, financial).

30. května 2023

Aarhuská úmluva, MŽP

ŮSTAV	STĀTU
A	PRĀVA

Centrum pro klimatické
právo a udržitelnost

...každý jedinec má právo žít v prostředí zajišťujícím jeho zdraví a životní pohodu a má povinnost, jako jednatel i spolu s ostatními, chránit a zlepšovat životní prostředí ve prospěch současných i budoucích generací

...mají-li občané uplatňovat toto právo a dostát této povinnosti, musí mít přístup k informacím o životním prostředí, musí být oprávněni podílet se na rozhodování týkajícím se životního prostředí a musí mít přístup k právní ochraně v záležitostech životního prostředí

...lepší přístup k informacím o životním prostředí a účast veřejnosti

- **zvyšuje kvalitu rozhodnutí a jejich prosazování,**
- **přispívá ke zvyšování povědomí veřejnosti o otázkách životního prostředí,**
- **poskytuje veřejnosti příležitost vyjádřit své obavy a zájmy,**
- **umožňuje orgánům veřejné správy brát tyto obavy a zájmy náležitě v úvahu**